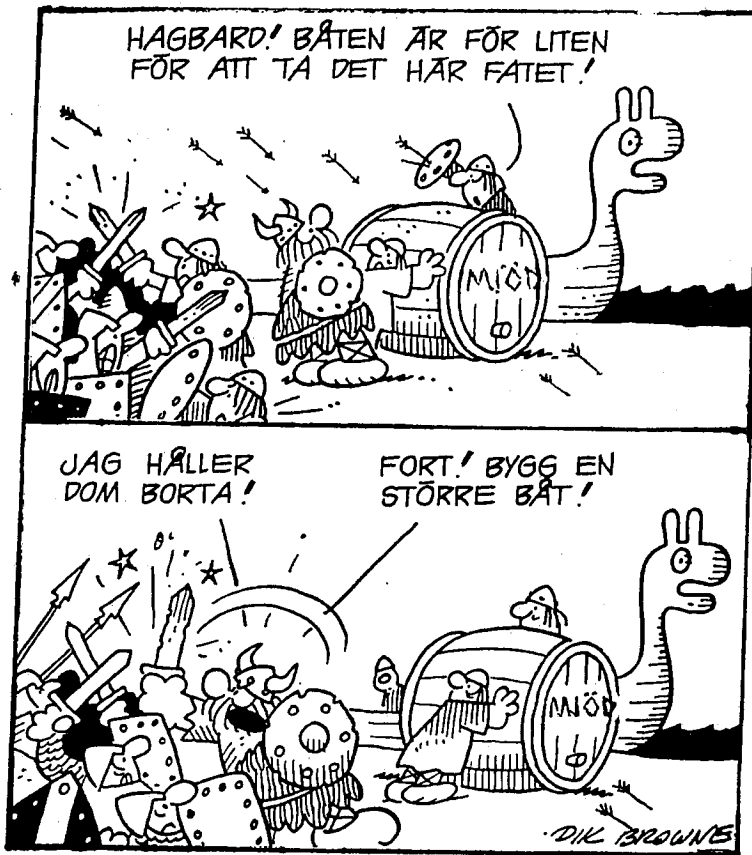

Theleborgs Tidning

Nummer 3-95

Medlemstidning för medeltidsföreningen Theleborg

Theleborgs Tidning-TT är medlemstidningen för medeltidsföreningen "Theleborg". Den är författad och sammanställd. Dagen till ära har Paul pallepuk inte ett stavrätt Martina "Stig Sjöfarare" hjälpt till yga resa. Eventuella fel och otidigheter kan skyllas på denne. Alla bidrag i form av bilder, artiklar, roliga historier, porto pengar och nyheter motages tacksamt som vanligt.

(ovan ses ett kraftigt indrag)

innehåll:

SC STÄLVA!

Jul vid hovet under medeltiden

Under medeltiden varade julhelgen endast några få halvlagar för de flesta, gårdar och sysslorna på den, gav inte mycket utrymme till vila. För de högklygga däremot var julens fasta inte särskilt sträng och efter fastan kom 14 dagar av festande. Fastan kom lägligt då man ofta var på resande fot strax innan jul. Man var nämligen tvungen att byta område lite då och då när förråden blivit urättna på stället man var på. Förberedelsen inför julhovet hade pågått i månader innan hovet kom dit. Därför var förråden fulla och festandet kunde börja. Ju högre rang man hade desto fler rätter hade man tillgång (rätt) att äta och vilja bland. Mellan rätterna fanns det annat att göra, man kunde äta entremets (mellanrätter), titta på sublettes (festbröd). Vid trettondagsafton bars ett svinhuvid in av sängare, det var en populär mellanrätt liksom påfågeln på sitt stora fat.

Underhållningen var av hög klass. Både gycklare och akrobater var anställda underhållare liksom komedianterna som i sina originella ådräkter framförde stycken på vers. Ungdomarna vid hovet brukade maskera sig och stumma komma in i fantasifulla kläder och bjuda upp till dans. Underhållningen var det viktigaste för en lyckad fest. När festen var över bars resterna ut till de fattiga i korgar, s.k. allmosekorgar. Festens kvalitet ansågs också avgöra hur bra det kommande året skulle bli.

Allt enligt "Den medeltida hobbakon" av Maggie Black

Eder stiltigt läsande Germund Korte

En studie i kyla

Det var lördag förmiddag. Folk höll som bäst på med förberedelserna inför juldrickandet på Kronobergs slottsruin (på 1500 talet kallad Biskopsborgén). Det låg snö på marken, men det hör ju till vid jul. Nog för att det var kallt men vår banquettesal skulle nog gå att värma upp, och om inte hade vi massor av mjöd, glögg och mat att värma oss med. Efter de sedvanliga förseningarna drog vi iväg till ruinen. Nyckeln till ruinen hade vi inte lyckats få fatt i, men vi hade ju fått tillstånd att vara där och vi lyckades verkligen besitta borgen genom att vandra över isen och ta oss in genom en sidoport.

I salen var det kallt. Trots vintertunikor, mantlar, massor av ljus och marschaller samt en stor eld var det så fuktigt i lokalen att det förblev kallt under hela tillställningen. Stämningen var dock god. Under första omgången ätande och drickande presenterades de första stroforna i legenden om sjöalgen av kusinerna Grels Caino och Gwendalyn deMornay. Efter lite dansande fortsatte vi äta och fick höra resten av de åtta (1) stroforna i legenden. Sedan följde mer dans, kumpålek, brüdspele och glatt samspråk. Efter ca. 6 timmars banquette började veden tryta (vi eldade ganska hårt) och vi förflyttade oss till Theleborg och värmen. Här fortsatte kvällen i annat format, vi sig på fjärrteatern "Korpens skugga", samspråkade och trivdes till trettiden på natten då alla fann sig varsitt hörn att sova i.

Till nästa år bör vi skaffa oss bättre fillar att ha för fönstren, mer ved, fler deltagare och varmare kläder.

Eder ryttade: Germund Korte

Jul vid hovet under medeltiden

Under medeltiden varade julhelgen endast några få halvdagar för de flesta, gården och sysslorna på den gav inte mycket utrymme till vila. För de högaadliga däremot var julens fasta inte särskilt sträng och efter fastan kom 14 dagar av festande. Fastan kom lägligt då man ofta var på res

ande fot strax innan jul. Man var nämligen tvungen att byta område lite då och då när förråden blivit urätta på stället man var på. Förberedelsen inför julhovet hade pågått i månader innan hovet kom dit. Därför var förråden fulla och festandet kunde börja. Ju högre rang man hade desto fler rätter hade man tillgång (rätt) att äta och välja bland. Mellan rätterna fanns det annat att göra, man kunde äta entremets (mellanrätter), titta på sublettes (festbröd). Vid trelldagsafton bars ett svinhuvad in av sångare, det var en populär mellanrätt liksom påfågeln på sitt stora fat.

Underhållningen var av hög klass. Både gycklare och akrobater var anställda underhållare liksom komedianerna som i sina originella dräkter framförde stycken på vers. Ungdomarna vid hovet brukade muskera sig och stumma komma in i fantasifulla kläder och bjuda upp till dans. Underhållningen var det viktigaste för en lyckad fest. När festen var över bars resterna ut till de fattiga i korgar, s.k. allmosekorgar. Festens kvalitet ansågs också avgöra hur bra det kommande året skulle bli.

Allt enligt "Den medeltida hobboken" av Maggie Black

Eder fittigt lästunde Germund Korte

Medeltidsföreningen på Internet

Internet är ett datanät över hela världen, det består av ett enormt nät av datanät som är sammankopplade. Många olika sätt att använda nätet finns, men de populäraste är att skicka e-post och att "surfa på nätet", d.v.s. söka information på World Wide Web. Det finns nämligen miljontals dokument länkade sinsemellan. Det är som att bläddra i en bok och blir du intresserad av ett visst ord så ser du hur du klickar på det och så kommer du till en ny sida som handlar om just det ordet.

Vi ligger ju som bekant inordnade som en förening under studentkåren. Därför hade vi chansen att få ett konto på deras dataserver. På detta konto finns nu inlagt ett tiotal sidor skrivna i hypertext, d.v.s. medeltidsföreningen Theleborg har fått en site på WWW. På denna site finns inlagt artiklar från vår tidning, aktuella händelser, några foton, en beskrivning av föreningen och lite till. För närvarande finns det vad jag vet två länkar in på sidorna, dels via "Kulturbryggeriet", dels via sidan "Pubar och övriga föreningar" på Studentkårens hemsida. Förutom detta kan man naturligtvis skicka e-mail till vår förening.

Förslag till vad vi skall lägga in mer på sidorna mottages tacksamt. I övrigt, besök gärna våra sidor på adressen

<http://tufvan.hv.se/~medeltidsforeningen/>

Det går även bra att skicka e-mail till: medeltidsforeningen@tufvan.hv.se

Jag lovar att svar kommer till samtliga som bemyndar sig...

I framtiden har vi tänkt övertala herr Roger Magnusson (Reidar Marsson) att bli vår internetansvarige emedan han har utbildning och vana av datorer.

Eder webweaver Germund Korte
(jdda93@tufvan.hv.se)

RUSTNINGSHISTORIA

vid slaget vid Hastings vet vi att de normandiska soldaterna hade knälånga ringbrynjor (hauberk) med armbågsånga ärmar, brynjan var delad vid fronten för att underlätta vid ritt. På benen hade de läder eller stoppat tyg. På huvudet hade de en konisk hjälm med nässkena (nasal).

Under korstågen började de använda en slags stoppad tunika (gambeson) under ringbrynjan för att bättre stoppa slag. Riddaren är nu helt innesluten i ringbrynjan. Över brynjan bärs en tunn ärmlös tunika (surcoat) som skulle skydda riddaren mot solvärmens. Under 1220-talet började tunnhjälmen komma. Över ringbrynje huvan (coif) bars en stoppad tyg rulle som hjälmens vilade på.

Vid 1260-talet började den tidigare flattoppade tunnhjälmen att smalna av. Då började även hjälmprydnader (crest) att användas. Knäna skyddades nu av plåtar (poleyn) Gambessonerna kunde vara förstärkt med läder. (Cuir bouilli)

under början av 1300-talet började metallskydd alltmer att användas. Fram till mitten av 1300-talet skyddade plåten bara framsidan av armen eller benet. Underst bar riddaren en gambeson över den en ringbrynja och över den en metallförstärkt ärmlös läder tunika (visbypansar), överst bars en vapenrock. Ringbrynje huvan (coif) började nu länkas ihop med en liten hjälm (bacinet) och kallades nu camail. Över bacineten kunde en tunnhjälm bäras.

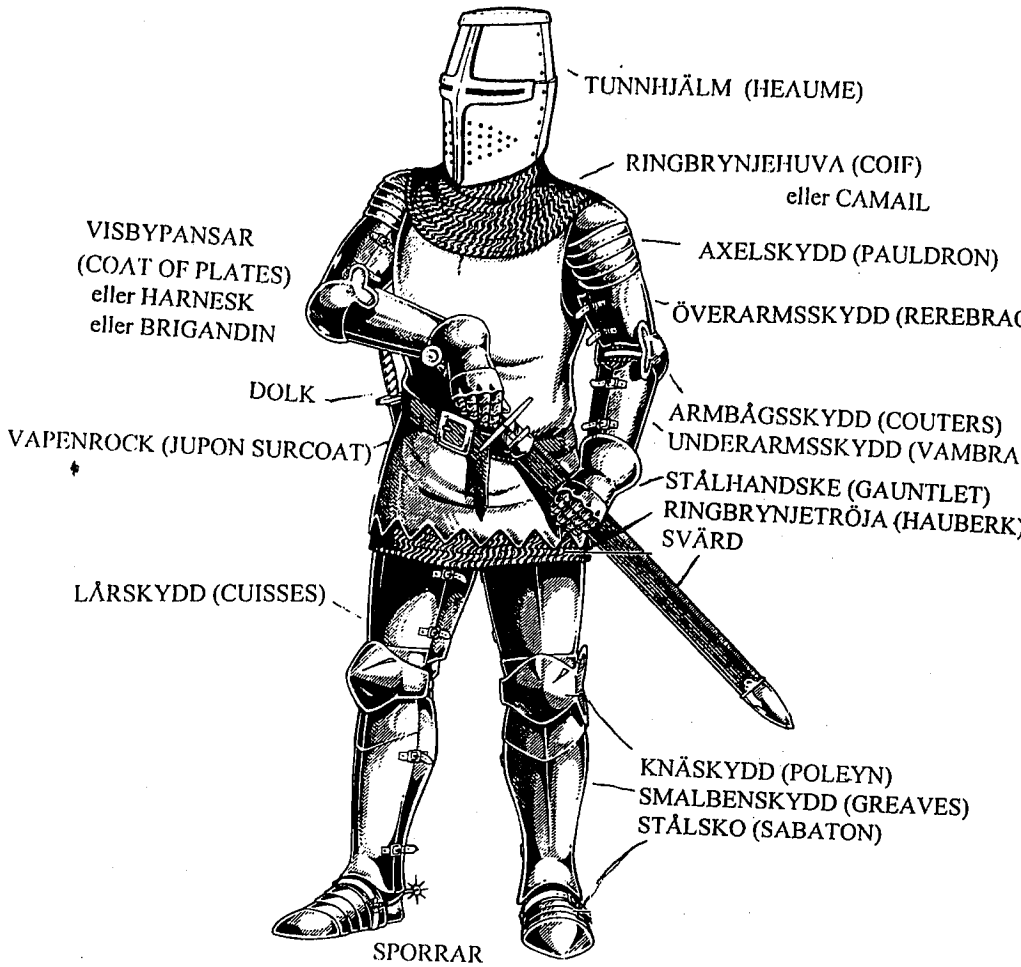
Under andra hälften av 1300-talet började plåtarna täcka hela armarna och axlarna (epaulière) även plåthandskar började komma (gauntlet). Vapenrocken har nu blivit mycket kortare och kallas jupon. Bröstkorgen började täckas av en liten plåt som varken skyddade magen eller ryggen. I stället för den plåten kunde riddaren bära ett skydd snarlikt ett Visbypansar, Men med bättre passform och finare material (Brigandin). Tunnhjälmen användes under hela 1300-talet, men efter 1350 användes den oftast under torneringar. I strid började istället bacineten att bli större och fick till sist ett visir, pga utseendet blev den kallad grishjälmen. Trots detta användes tunnhjälmen i strid fram till 1400-talets början.

Under 1400-talet började plåten att helt täcka riddaren. Hela bälen skyddades av plåt, magens plåt överlappade bröstplåten, men var fortfarande delad för bättre rörlighet. De tidiga hela plåtrustningarna spändes på med hjälp av läderremmar, vilket gjorde dem sårbara. Riddaren bar inte längre en hel ringbrynja under rustningen, utan brynjan fanns bara på de mest utsatta ställena som t.ex. armvecken. Två nya hjälmtyper började användas: armet som täckte hela huvudet och tillät stora huvudrörelser och salet som bara täckte övre delen av huvudet, halsen och hakan skyddades av en separat del kallad bevor.

Under det följande århundradet utvecklades rustningssmidskonsten till sin fulländning. I stället för ringbrynja på de sårbara ställena användes små plåtbitar.

Gerulf Eriksson Ulv

RUSTNINGENS DELAR

TUNNHJÄLM (HEAUME)

RINGBRYNJEHUVU (COIF)
eller CAMAIL

AXELSKYDD (PAULDRON)

ÖVERARMSSKYDD (REREBRAC)

ÄRMÄGGSSKYDD (COUTERS)
UNDERARMSSKYDD (VAMBRA)

STÅLHANDSKE (GAUNTLET)
RINGBRYNJETRÖJA (HAUBERK)
SVÄRD

KNÄSKYDD (POLEYN)
SMALBENSKYDD (GREAVES)
STÅLSKO (SABATON)

SPORRAR

VISBYPANSAR
(COAT OF PLATES)
eller HARNESK
eller BRIGANDIN

DOLK

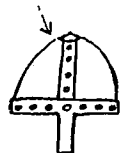
VAPENROCK (JUPON SURCOAT)

LÅRSKYDD (CUISSES)

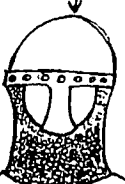
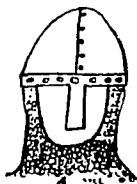
UNGEFÄRLIG VIKT: 45 KG

-Gerulf Eriksson Ulf-

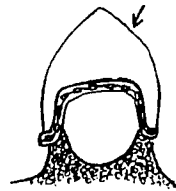
VIKINGAHJÄLM 800-1000

KORSFARARE 1100-TAL

BASCINETT 1300-TAL

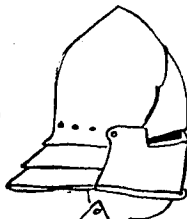
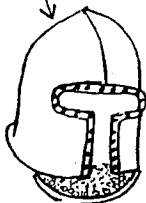

NORMANDISKHJÄLM 1000-TAL

TUNNHJÄLM 1200-TAL

BASCINETT MED VI
SENT 1300-TAL

BARBUTTA 1400-TAL

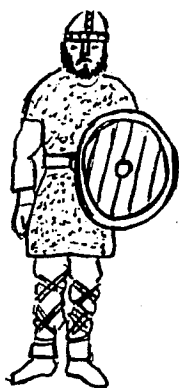

STOR BASCINETT
TIDIGT 1400-TAL

SALLET 1400-TAL

ARMET 1500-TAL

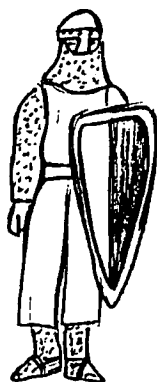
-Gerulf Eriksson Ulv-

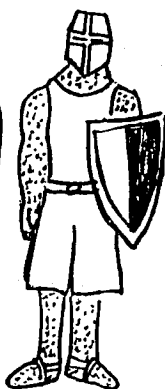
800-1000

1000-TAL

1100-TAL

1200-TAL

1300-TAL

1400-1500-TAL

-Gerulf Eriksson Ulv-

Prellminärt schema för vintern och våren

- 7/1 Arsmöte, sy banér och smycka Bryggghuset. Därefter banquette.
- 14/1 Kalligraf under ledning av Grels Catno. Bestämma skomönster och beställa skinn.
- 21/1 Videodag, har hyrt sal H1, medeltidsfilmer i biografliknande förhållanden...
- 28/1 Sy börsar, pungar och dylika accessarier. Studera vilken sorts hatt folk vill göra.
- 4/2 Skottilverkning.
- 11/2 Skottilverkning.
- 18/2 Tillverkning av huvudbonader
- 25/2 Sång- och musikdag.
- 3/3 Tournering, litet medeltida event.
- 10/3 Dans.
- 17/3 Sömnad av festdräkter.
- 24/3 Planeringsdag inför Dacketjusan.

Övriga datum:

- 7/4 Påsk
- 21/4 Pynta vår paviljong.
- 19/5 Allkårsfestival, ev. något uppdrag från vår stad.
- 23/6 Midsommar

Om teatern

Vi har under hösten blivit kontaktade av Lesbo teatern. De har nu varit och besökt oss med huvudrollsinnehavarna, regissören och kostymören under ett av våra söndagsmöten. De satte ihop upp Ronja rövardotter och då de har en stor scen i form av en borg har de tänkt att i varje år framöver arrangera något med medeltida anknytning. I år sätter de upp Robin Hood och har bett oss om hjälp med statister, mönster och övrig utrustning. Det kommer tydligen att bli en actionspäckad föreställning med gott om välregisserade fighter och dylikt. Då scenen är en utomhusdilo och föreställningen tydligen är något okonventionell (det ryktas om visst spel vid sidan av scenen) kommer riskenskaper att vara bra att ha, om än inte nödvändiga för statister som medverkar. Viss hyra för utrustning de lånar kommer eventuellt att bli aktuell, då det inte är föreningen utan föreningens medlemmar som lånar ut sakerna blir det en fråga mellan teatern och ägaren. Som statist får man ingen lön, men ersättning för resor kommer att utgå.

Det hela kommer att pågå under två veckor i sommar med start midsommardagen och med repititioner under några helger innan dess. En kul grej för de i föreningen som tycker det är roligt att prova på något anorlunda under några sommarveckor. Om det är någon som vill ha mer information har vi fjolåtets programbroschyr, en tjuvig historia i fyrfärgstryck där scen och annat framgår tydligt.

Det vore underbart om de som är intresserade av att delta på något sätt kunde kontakta oss (Lovisa och mig) då vi lovat skicka teaterfolket listor på potentiella statister och saker till föreställningen.

Med reservallon för missuppfattningar

Eder suflör i verkligheten, Germond Korte

Vad har hänt 1995 - kort summering.

Nu så här vid slutet av året är det av hävd brukligt att summera året som gått. Här under finns några av de händelser jag kunnat erindra mig att föreningen varit inblandade i nådens år 1995.

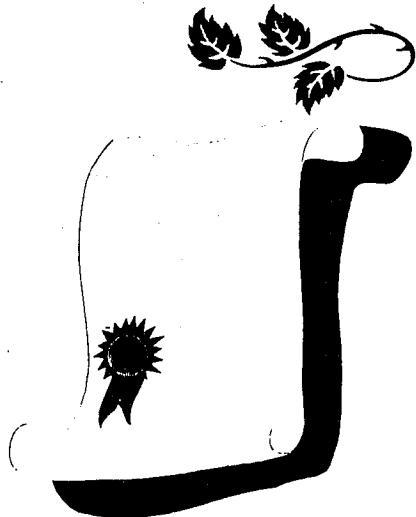
Övrigt:

- Konstituerande årsmöte
- Kommitlgång med rustningsbygge i Bergendahlska gården
- Häft danspedagoger på besök
- Fixat rabatt på Rackartyg för medlemmar
- Fått lvenne auktoriserade och stridsdöpta kämpar.
- Fått förråd att dela med sexmästertiet vid studentkåren.
- Bytt förråd till ett nytt att dela med sexmästertiet.
- Köp av två små plastpaviljonger
- Köp av och dekorera av en stor paviljong.
- Beslutat att ej bli medlemmar i SCA, några månader senare går delar av Nordmark ur SCA.
- Fixat hensidor på internet.
- Fixat detaljer för överlevnad i lätmiljö (grillgaller, sacklar, kandelabrar, mattor o.s.v.)
- Blevit medlemmar i föreningen Kulturbryggeriet och därför fått tillgång till en möteslokal.
- Börjat ge ut denna skrift.
- Har en teleförlista.
- Börjat på att sy föreningens banér och tabaräder.
- Utlökat medlemsantalet till det dubbla?
- Har fått 189 kr i donationer.
- Har fått ett skåp att nyttja i Brygghuset.
- Införskaffat ett Alskrantium.

Event och dylikt:

- Knäckebrödskriget, ett gäng åkte tvärs på event i skåne.
- Wisby medeltidsvecka, stora delar av föreningen åkte tvärs.
- Kronobergs slottsruin, atmosfär på konserterna under sommaren.
- Hova riådarvecka, två personer åkte dit.
- Inbördeskriget, ett gäng åkte till Visingsö på event över en helg.
- Kronobergs slottsruin, banquette med föreningen
- Kronobergs slottsruin, banquette med gäster.
- Kronobergs slottsruin, Juldrickande i Dackes anda.
- Banquette i scoutlory.
- Häft flera sykvällar på TBV.

Eder minnessage Germund Korte

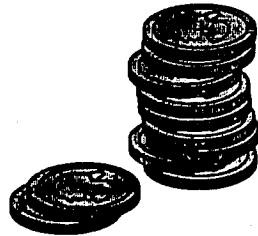
Förslag på medlemsavgifter.

Då ett nytt verksamhetsår snart/nu är en realitet har frågan om medlemsavgifter kommit upp igen. Det har diskuterats om *sagrerade* medlemsavgifter är bra eller dåligt. Argumentet mot, har varit att man riskerar dela upp föreningen i A- och B-medlemmar (samt att de som betalar mer ofta är de som arbetar åt föreningen och därför borde ha rabatterade priser istället).

Som kassör i föreningen känner jag mig nödgad att ta upp frågan, dels för att vi har dåligt med pengar i föreningen (kanske rentav minus) och dels för att våra långväga medlemmar skall få känna delaktighet i vår gemenskap (ju fler vi...). Under året som gått har en familjerabatt blivit aktuell och summan fastslogs till 300kr/år. För närvarande har vi två familjer som medlemmar.

När jag utkrävt medlemsavgifter har jag i år endast krävt det av de som nyttjat föreningen. D.v.s. de som varit med på arrangemang och möten, eller utryckligen sagt att de fortfarande vill vara medlemmar. Efter att ha diskuterat frågan med några av medlemmarna vill jag inför följande år föreslå följande priser:

Fullt medlemskap: 150 kr/år.
Begränsat medlemskap: 50 kr/år
Familjemedlemskap: 300 kr/år
Stödmedlem: Valfri summa över 5 kr

Med följande betydelser:

Fullt medlemskap

Man står med på telefonlistan. Kan komma på mötena. Får nyttja föreningens gemensamma egendom i mån av möjlighet. Får tidningen. Får delta i de kurser vi anordnar. Är medlemmar i föreningen Kulturbryggeriet.

Begränsat medlemskap

Man får tidningen, får följa med oss på event och sova i vår paviljong. Med andra ord lämpligt för de av våra medlemmar som är långväga, t.ex. blekingebor.

Familjemedlemskap

Räknas som fullt medlemskap för samtliga i familjen, dock får man endast ett exemplar av tidningen.

Stödmedlem

Inga rättigheter, räknas som donationer. Dock blir de omnämnda i vår tidning under rubriken "Generösa medmänniskor".

Vänligen er älskade skattmästare.

Germund Korte

Kallelse till årsmöte.

Lyssnen och hören, härmed tillkännages officiellt:

Söndagen den sjunde dagen på det nya året, nådens år 1996, håller vårt sällskap årsmöte i Brygghuset, (vid sjön nedanför slottet)

Låt oss gå in i huse och fröjdas i glada vänners lag, ty årsmöte händer sig bara en endaste gång om året.

Mötet börjar klockan 14.00 och inleds med att vi gör vårt bästa med att smycka lokalen.

Ålgkraniet och Theleborgs i strid första förolyckade sköld samt tabarder och banér skall hängas upp. Har Ni något att smycka Brygghusets interiör eller exteriör med skall Ni naturligtvis ta det med. Naturligtvis är alla propret klädda dagen till ära.

Efter att lokalen sålunda blivit bepyntad begynner vi vårt årsmöte. Under årsmötet kommer bl.a. en ny styrelse och nya ämbetsmän att väljas samt medlemsavgift bl.a. att diskuteras.

Preliminär dagordning:

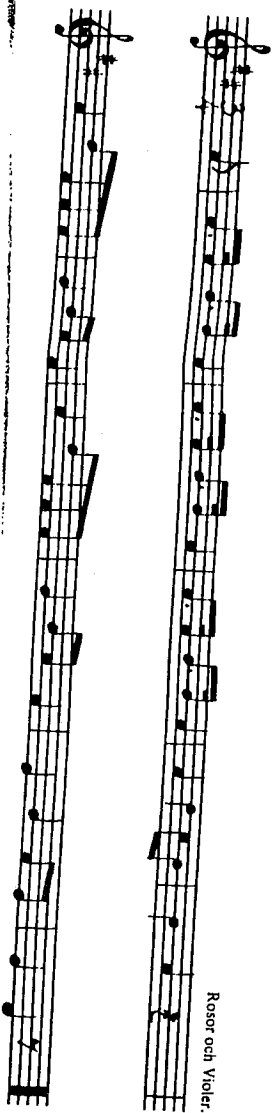
- §1 Mötets öppnande
- §2 Godkännande av dagordning
- §3 Val av justeringsmän och tillika rösträknare
- §4 Mötets behöriga utlysande
- §5 Val av styrelse
- §6 Val av ämbetsmän
- §7 Val av medlemsavgift
- §8 Övriga frågor
- §9 Mötets avslutande och banquetterns uppstartande.

Efter årsmötet kommer en mindre banquette att hållas i lokalen. Resten av maten från juldrickandet kommer att ätas och ev. lite sång och dans.

Eder julfete: Jörgen Damberg
samt: Pallepuh den stavfele

RINGLEKAR MED DRAMATISK HANDLING

Det här steget i utvecklingen är egentligen början till pardansen.

ROSOR OCH VIOLER

Ställ er i ring och en pojke går in i ringen. Alla i ringen sjunger samtidigt som de rör sig runt åt vänster:

Behagar ungersven att taga sig en vän
att taga sig en vän?
Rosor och violer
Rosor ibland de liljorna små
hjärtandes lilla kan du inte få
Rosor och violer.

Alla i ringen stannar, pojken imni ringen bjuder upp en flicka varefter ringdansen börjar igen och alla sjunger:

Behagar ungersven att falla på knä
att falla på knä
Rosor och violer
Rosor ibland de liljorna små
hjärtandes lilla kan du inte få
Rosor och violer

Pojken faller på knä och dansen fortsätter och alla sjunger:

Behaga ungersven att hjälpa ned sin vän
att hjälpa ned sin vän
Rosor och violer
Rosor ibland de liljorna små
hjärtandes lilla kan de inte få
Rosor och violer

Pojken sätter flickan på sitt knä och ringdansen och sången fortsätter:

Behagar ungersven att klappa sin vän
att klappa sin vän
Rosor och violer
Rosor ibland de liljorna små
hjärtandes lilla kan du inte få
Rosor och violer

Pojken klappar flickan på kinden och ringdansen och sången fortsätter:

Behagar ungersven att kyssa sin vän
att kyssa sin vän
Rosor och violer
Rosor ibland de liljorna små
hjärtandes lilla kan du inte få
Rosor och violer

Behagar ungersven att hjälpa upp sin vän
att hjälpa upp sin vän
Rosor och violer

Rosor ibland de liljorna små
hjärtandes lilla kan du inte få
Rosor och violer